

NAŠ GLAS

Glasilu javnih namještenika u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

== Cijena u prodaji 1 K 50 fil ==

Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata K 72—
Polugodišnja „ 36—
Četvrtgodišnja „ 18—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

== Цена у продаји 1 К 50 фил. ==

Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата К 72
Полугодишња „ 36
Четвртгодишња „ 18
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znak. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatsko in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

FR. GOVEKAR (Ljubljana):

Volitve v konstituanto.

Volilni zakon je sprejet in volitve za konstituanto so pred nami. Končno! Vse se veseli ter pričakuje posle nebes na zemlji: Konec bo dosedani brezvestnosti, koruptnosti, nedelavnosti, konec nespособnega samoznanstva. Svobodni narod si izvoli svobodno najboljšiše poslance, ki bodo v bodoče resno, pošteno, z naporom vsehi duševnih in telesnih sil neumorno delovali le v korist volilcev in države. Moralno in intelektualno najboljši ljudje bodo tvorili naš parlament. Ki rodi zato narodom in domovini najboljšiše rezultate ter reši natežnje probleme naimodreie.

Leb je optimizem. In nam ga je treba. Dobili smo nov dnevnik, ki ima namen med nami razširati in utrievati optimizem ter pobiti črnogledi pesimizem. Prav. Toda parlament kot kolektiven organizem ostane tak, kakršno je bilo Narodno predstavništvo, ako ne bo duševno in npravnstveno še nižji. In še zanikrnejši! Optimisti unato, da bo vse bolje, pesimisti pa so sloh proti parlamentom že od nekda.

Scipio Sighele je izdal že leta 1913. študijo »Contro il parlamentarismo«. Aristide Gabelli pravi v svoji »L'instruzione in Italia«: Odbor, poverjenstva, skupščina

ne, skratka množice, ki izvršujejo oblast skupno, so baie jamstvo proti zlorabam. Skupina mnogo ljudi je res jamstvo take vrste, a le zaradi strankarstva in nesloge, ki jih ustvarjajo med njimi protivi interesi, različna mnenja in razpoloženja. Skupnosti pa ni med njimi. Zato pa eden prihaja, drugi ne, ta je bolan, onl na potovanje, in često se mora odvoditi in zavleči vse na neprecenljivo škodo časa, koristi in uspešnosti. Ako je težko najti v vseh umnosti, ie še mnogo težje najti v vseh odločnosti in vztrajnosti. Kier ni osebne odgovornosti, tam se skuša kdor le more umakniti. Kdor pa ima oblast, a ie ne izvršuje, ie samo v zapreko. Tako se sile združenih ljudi medsebojno uničujejo, a se ne seštevaio. Iz take skupščine izhaia prav mnogokrat le kaj srednjega, ter bi lahko vsak poedinec storil več in bolje kot vsi skupaj. Ljudie, ie govoril že Galileo Galilei, niso kakor konji, ki vpreženi vlečeio voz vsi skupaj naprei, nego kakor razbrzdani konji, ki drvi vsak na svoio stran.

Max Nordau pravi v »Paradoksii« II.: Združite dvaset ali trideset Goetheiev, Kantov, Helmholtzov, Shakespearov, Newtonov itd. ter izročite njihovemu razsoianju rešitev kateregakoli praktičnega vprašania! Njih govori bodo morda drugačni, kakor bi jih mogla izreči skupščina

navadnih ljudi (dasi ne bi hotel jamčiti niti za to!). toda uveren sem, da bi se njihovi zaključki v ničemer ne razlikovali od sklepov kakoršne si bodi skupščine. A zakaj ne? Ker ima vsakteri izmed teh 20 do 30 izbrancev razen svoje originalnosti in odlične individualnosti tudi dedščino svojstev cele vrste: ta dejstva pa so skupna ne le tovarišem v skupščini, nego tudi vsem neznanim individuiem z ulice. Ta skupna svojstva morajo premagati vse individualnosti, in delavska četica mora povsem pokriti tudi klobuk zdravnika, misleca in filozofa.

Nordauovo umovanje pa velja tudi za vse skupščine 100 ali 500 oseb: da, čim večie številu umov, tem manjša ie intelektualna vrednost njihovih sklepov, čim več razumov tem manie razsodnosti.

Melchior de Vogue ie zapisal o franc. ministrstvu: Te ministre, čijih individualno vrednost sem rad konstatiral in ki so pokazali vsak v svojem okrožju odlična pravniška svojstva, zadene menda kot grom neka paraliza, kakor hitro se znaideio skupaj za mizo ministrskega sveta ali pod tržbino pred skupnim glasovanjem.

Guy de Maupasant je v »Surl'eau« povedal svoje mnenie takole: Kolikokrat sem že konstatiral, da se inteligenca povečuje in dviga, kadar človek živi sam, a da

LISTEK.

Joca Cvjetanović (Zagreb):

Ministar bez gaća!

Jednoga sam dana strašno mnogo trčkarao po gradu. Isao sam od aprovizacije do aprovizacije, od dućana do dućana, tražeći gdje ću jeftinije moći dobiti komad sapuna, gdje kilo brašna, gdje sol, gdje mast itd. Uza to sam u raznim trgovinama ogledavao gaće.

Sav umoran došao sam kući i bez sapuna i bez masti i bez šećera i bez gaća. Sve je bilo skupno, a ja nemam novaca! Ojadjen naslonim se na kanape i stanem razmišljati o bijedi činovnika, o njihovim plaćama, o državi, o njenim ministrima, pa o sapunu, šećeru, masti, brašnu, . . . i o gaćama! Sve mi se vrtilo pred očima. Najednom kao da vidim pred sobom Beograd! Skočim odmah na tramvaj i ravno do ministra financija!

»Gospodine ministre! Gospodine ministre! Ja nemam brašna, ja nemam masti, ja nemam sapuna, ja nemam gaća! . . .« Sav se tresao!

»A što se mene tiče? Što se mene tiče vaša mast i vaše gaće i sve drugo?«

»Ali ja sam državni činovnik! Ja trebam za svoj život i brašna i masti i gaće i drugo sve.«

»Pa kupite si, imate plaću za to!«

»Kakovu plaću? Vi se rugate, gospodine ministre. Zar je to plaća? Ni po mjeseca ne mogu s njome da proživim, a drugu polovicu kukam, kuburim, natežem se, gladujem, proklinjem . . . vas i sve drugo!«

»Ta nemojte tako. Mi znamo računati. Mi smo odredili točno onoliko činovnicima, koliko im je za sada najnužnije za život.«

»Vi nemate, gospodine ministre, ni pojma o bijedi činovnika. Vi ne znate računati. Vi ne znate, što je to glad. Vi ne znate, što su to brige za svagdanji kruh. Vi ne čujete jauka našega, jer ste gluhi. Vi ne vidite bijede naše, jer ste slijepi. Vi bi trebali bar 2 mjeseca živjeti u mojim okolnostima, da dobijete pojma o činovničkom životu.«

»Dosta, dosta . . .! Ja ću vam primjerom dokazati, da se može živjeti s vašom platom,

samo kad se sve dobro sračuna. Ja ću evo preuzeti vaše dohotke i sve vaše, a vi ćete sve moje preuzeti. U službi ostajemo svaki svojoj.«

Pogodba je bila s mjesta gotova.

Ministar je morao odmah sasvim svući se i predati meni svojo odijelo, rublje, obuću, a ja njemu svoje.

Ja sam preuzeo sa svojom obitelji stan njegov, a on sa svojom obitelji moj stan, ja njegove sve dohotke, a on moje.

Po podne istoga dana ja sam sa svojom obitelji odvezao se u auto u posjete k ministru predsjedniku, gdje smo se lijepo pozabavili uz prilično dobar zakusak.

Siromašni ministar financija se je zaključao u svojoj sobi i računao i računao . . . Približavala se večer, treba obitelj nahraniti! A čime? E! boga mi, gutali su ministarska djeca i ministrova žena krumpire! Proklinjala ga žena, što je to učinio! Cijelu noć nije mogao spavati, jer je računao i računao . . . Drugi dan trči on po svemu gradu po aprovizacijama, po dućanima, cjenka se za sapun, za mast, za brašno i trazi po svim dućanima jeftine gaće.

se zmanjšuje in ponižuje. Kakor hitro se zopet pomeša med druge ljudi! Razni stiki, vse ono, kar se govori, vse kar je človek prisiljen poslušati in mu odgovarjati, deluje na misel. Neka plima in oseka idej gre od glave do glave in stvori se neka gladina, neka povprečna inteligenca za vsako mnogoštevilno skupščino individijev. Lastnosti intelektualne iniciative in razumnega razmišljanja padajo, da ostroumnost vsakega osamljenega človeka izgina. Čim se pomeša z velikim številom drugih ljudi.

Takih izrekov bi se lahko navedlo še za celo knjigo.

»Senatores boni viri, senatus autem mala bestia« trdi že stara rimska poslovice. Senatorji so vsak zase dobri ljudje, toda senat v svoji skupnosti je grda, zla bestija, so rekli Rimljani.

Enrico Ferri je zatorej zapisal resnico, da »zedinjenje sposobnosti ljudi ni zanesljivo jamstvo za skupno in končno sposobnost: od zedinjenja oseb z izvrstnim umom se more dobiti skupščina, ki ni pravega razuma, kakor se more v kemiji dobiti s spojitvijo dveh plinov le — vodo!«

In razumljiv nam je Castilev vzdih: »Bole v šapah enega leva, nego v tolpi stotine miši!«

Rosegger, narodni filozof, pa je dejal: »En sam je človek; ako jih je več, so ljudje, ako veliko, pa — živina!«

Parlamenti torej ne imponirajo, kajti operira se le s kompromisi, »do ut des« je njegovo načelo in glavno vlogo igra slučaj. Gnila hruška pokvari zdrave, a nikdar zdrava hruška ne ozdravi gnile. Mikrob zla ima neizmerno večjo ekspanzivno moč nego mikrob dobrote.

Množica ovije in omami kakor boja constrictor posameznika ter mu zaduši vest in čast. Zato je že Stuart Mill obsodil vlado množic ter je dopuščal možnost le ene izjeme: »ako bi se dal suvereni narod voditi po svetu in vplivu enega genija ali nekaterih višjih ljudi.«

Nezadovoljni smo bili z Narodnim predstavništvom. Upravičeno. Toda preveč optimistični smo v svojih nadah glede bodoče konstituante. Ne pričakujemo preveč, da ne bo naše razočaranje preveliko! Ali bo v bodoči jugoslovanski narodni skupščini vsaj en močan genij ali vsaj nekaj višjih umov, energij in značajev? Ali ne bo konstituanta strankarsko še razcep-

Kako nje bio naučan trčkarati mnogo po gradu, to bi svaki čas spotaknuo se. Njegovi su ga znanci u čudu gledali, kako li to izgleda, što se to s njime dogodilo. Nu on izbjegava sve t svakoga i kao bez glave vrluda.

Kučki tako preko ulice nije opazilo kola, što su jurila prema njemu i on pade upravo pod kola. Konj mu prignječio trbuh i onesviještenoga odvezoše u bolnicu. Tamo ga brže svukoše... Jao, eto čuda! Svukavši mu hlače ugledaše gole noge bez gaća!...

Kada je došao k svijesti, upita ga liječnik: »Gospodine ministre, pa kako to, da vi ne nosite gaća?«

»Ej gospodine! Ja sam danas preuzeo ulogu činovnika VIII. činovnog razreda u državi našoj sa 3 djece, a kao takav nisam si mogao kupiti gaća!«

Netko zalupi u mojoj blizini vratima, a ja se probudim, ali ne kao ministar, već opet kao činovnik VIII. činov. razr. Odmah me opkolise brige za brašno, za mast, za sapun... i za gaće!

lienejša, strankarsko še egoističnejša, demagoško omeljena, intelektualno še nižja? Ali dobimo dovoli delavnih, vztrajnih ustvariteljev in manje škodljivcev, lenulov in brbljavcev? Škandali, da zbornične seje zaradi odsotnosti predstavnikov niso imele kvoruma, so bili na dnevnem redu, in predsednik se je šele te dni otnačil ter je zanikarneže kaznoval z občutnimi globami. Na dan z imeni teh kaznovanih brezvestnejšev, da se jih bodo mogli volilci v bodoče ogniti!

Na izvrševalnih odborih vseh strank je, da določijo za bodoče volitve take kandidate, ki bodo po svoji nedvomni sposobnosti, čistem značaju in neodvisnosti častno zastopali le interese narodove in pa take može, ki bodo vedno utegnili vztrajati v Beogradu. Če ne dobimo takih poslancev, bo za Jugoslavijo zlo.

Kričačev, hujskačev, demagogov, komarjev in teroristov se moramo rešiti. Uradništvo se mora posebno paziti, da si naložila še samo ne poslabša! Popolna brezbriznost nekaterih narodnih predstavnikov in očitna sovražnost proti uradništvu nekih starih in novih strank v Sloveniji nam je menda vendar odprla oči. Če bo uradništvo podpiralo pri volitvah svoje nasprotnike, potem ostane ves napor naših organizacij brez uspeha in javni nameščenci bodo brezpravni sužnji.

Tovariši križem Jugoslavije, ne stoite v tem hipu prekrižanih rok, nego zastavite povsod svoj vpliv! Zdaj se izbira in postavlja kandidatje: pazite in delajte! Ura izgubljena se ne vrne več nobena...

Memento ministarskom vijeću!

Kako čitamo u »Rieči« od 30. kolovoza, izradiuje se u ministarstvu pravde osnova, prema kojoj će se regulisati plate sudijama u Voivodini. Neuredjeno stanje u tom pogledu da je dovelo do tolikog nezadovoljstva, da su se sudije zaprijetili štraikom, ako im se plate do 1. oktobra ne regulišu. Stoga da i samo ministarstvo uvidia opravdanost zahtjeva voivodianskih sudija, pošto sada predsjednik apelacionog suda u Voivodini imade manju platu od najmladieg sudskog pisara u Srbiji.

Tko može išta imati proti tome, da se sudijama u Voivodini povise plate? Mi se samo čudimo, zašto se samo sudijama u Voivodini povisuu plate! A što je s ostalim javnim namještenicima u Voivodini? Zar su njihove plate povoljno uredjene? Zar samo sudijama nisu bile uredjene plate? Zar se ministarstvo boji samo štraika sudija u Voivodini, a ne boji se štraika i ostalih namještenika u Voivodini? Ili zar ministarstvu nije u opće stalo do interesa ostalih javnih namještenika u Voivodini?

A što će na to sve reći sudije ostalih pokrajina? Zar su sudije u Hrvatskoj, u Sloveniji, u Dalmaciji, pa u Bosni izjednačeni sa platama u Srbiji? Misle li gospoda ministri, da su sudije u ovim krajevima zadovoljni sa svojim platama? Prisluhnite, gospodo ministri, malo bolje. Zar ne čujete sveopći žamor ne samo medju sudijama, već medju svim javnim namještenicima sviju dijelova naše države? Oj, da samo znadete, kako to već sve vričakako se stišču zubi, kako biju srca. Zar ne

osjećate, da nješto tutnji? Što čekate, gospodo vlastodršci? Mislite li, da ćete moći samo tako kao ono posljedni puta nasiljem ugušiti plam srčbe naše?

Mi vas — slavna gospodo — upozoravamo. Nemojte se kasnije izgovarati, da niste za ništa znali. Ove riječi neka vam služe kao memento!

FILIP KORENČAN (Ljubljana):

Monopoli.

V proračunskom zakonu za 1. 1920/21. se določa med drugim, da se monopolski zakon bivše srbske kraljevine raztegne na vse jugoslovansko ozemlje. In tako bode mo imeli poleg taks, s katerimi smo bili oblagodarjeni tekom tega poletja, tudi pristno »jugoslovanske« monopole. Država rabi denarja in misli, da bo napolnila državne blagajne s tem, da bo sama nakupovala in sama prodajala različne predmete, ki jih srbski zakon navaia kot monopole, kakor so: tobak, sol, petrolei, vžgalice, cigaretni papirčki itd. Nimamo pri rokah statistike, ali v vsakem listu lahko beremo, da so monopolski predmeti (razun edjnole tobaka) v Srbiji mnogo dražji nego pri nas, ki jih dosedaj še uvažamo ali izdelujemo v prostem prometu, čeprav pri tem pošteno plačujemo visoko monopolno takso. Tako je »Samopomoč« prodajala do nedavno sol po 3 K 20 vin, dočim je monopolska sol v Srbiji stala dvakrat toliko. Enako je bilo tudi z drugimi predmeti državnega monopola.

Po mnenju naših vladalcev pa nikakor ne more biti prav, da se sistem, ki je v prečanskih pokrajinah tiščal nizko cene monopolskih predmetov, presadi tudi na srbska tla ter tudi tam zniža draginjo. Po teh modrih glavicah se mora izvršiti nasprotno: dražinja, ki vlada v Srbiji, se mora prenesti tudi v prečanske pokrajine! Drugače bi ne živeli v enakopravni Jugoslaviji, ako bi povsod ne vladala enaka — dražinja. Ker pa še nimamo posebnega ministrstva »za izenačenje dražinje«, nai bi naše predstavništvo takoi poskrbelo, da se ustanovi, ker nikakor ne gre, da bi na pr. Slovenec ceneie izhajal, nego Makedonec ali Črnogorec.

Med tolikimi ministri na razpoloženju se bo morda našel kdo, ki bi prevzel to nepotrebno mesto, sai bi si lahko svoje »strokovništvo« tudi zaračunal. Ker pa takega ministrstva še ni, si je monopolna uprava znala takoi pomagati z običajno naredbo ter je krajskomalo uveljavila srbski monopolski zakon tudi pri nas. To uveljavljenje bo imelo za prvo posledico silovito pomnožitev monopolskega osobia. Kakor je pri nas postala navada, se mesta ne bodo razpisala, pač na oddala »zaupnim in izvedenim« ljudem. Da ne bodo ti vzeti izmed Prečanov, je umevno samo po sebi, ker ti ne morejo zadosti poznati srbskih monopolskih zakonov in uzanc. Pričakovati je torej resnih posledic, kakor iaice podobnih onim, ki nam jih je prineslo razširjenje carinskega zakona. Umevno je tudi, da so že in bodo naši vrli poslanci vsemu temu pritrdili in dali svoj blagoslov. Prečajni bi bili, ako bi tim hoteli to oponašati, sai vendar ne moremo zahtevati od naših poslancev, da bi pomagali zmanjšati draginjo...

Torei monopoli na vseh koncih in krajih. Posebni monopoli izvoznic in uvoznic, monopoli s prodajo izvoznega blaga.

monopoli o devizah in valutah, monopoli v določevanju kurza našim novčanicam, monopoli v imenovanju in razmeščanju uradnikov in uslužbencev, monopoli v izdavanju naredeb, sedaj še daljnji monopoli in tako — ad infinitum. V dolžnostih smo si Jugoslovani več kot enaki, ker hudobni žurnalisti dokazujejo, da plačajo Prečani 2—3 krat toliko davka nego bratje preko Save. Da pa Prečani uživajo tudi enake pravice s svojimi brati, nam kaže okolnost, da imajo prečanski državni uslužbenci vsaj za 25—50 odstotkov manjše prejemke.

Toda kdo bi se pehal za takimi bagatelami? Kadar se ziednači draginja, je upati, da se vendar enkrat začne z urejevanjem plač. To se pa zgodi menda šele, ko bo nov veter odnesel sedanje zverženo predstavništvo ter ga nadomestil z ljudskimi zastopniki.

Tko se mora brinuti za činovnike?

U ciljei našoi državi ima po prilici 10% javnih namještenika. Zatim ima 75% seliaka. Onih preostalih 15% sačinjavaju obrtnici, trgovci, državnici itd.

Narod sačinjavaju seliaki, obrtnici, trgovci. Da taj narod može u nekom potreku živjeti, potrebni su mu posebni ljudi, koji se za taj poredak brinu, jer bez toga nastala bi nesigurnost imutka i života te bi se vratila ona vremena, kad su ljudi danju i noću živjeli u strahu i brigi. Ove ljude, koji se brinu za poredak, za mir, za napredak naroda i koje narod u tu svrhu plaća, zovemo javnim namještenicima. Među te spadaju ministri i svi činovnici, profesori, učitelji, službenici svih vrsti. Narod dakle plaća sve svoje javne namještenike. Narod se mora za njih brinuti. Narod treba da čuje iauk i bijedu činovnika. Narod je ona oblast, na koju treba da javni namještenici apeliraju! Narodna je dužnost brinuti se za svoje javne namještenike! Ako danas javni namještenici ne mogu živjeti sa sredstvima, koja dobivaju, onda treba, da to ciljei narod uvidi i sazna. Naši ministri, koji se međusobno bore za ministarske stolice, nemaju smisla za javne namještenike. Treba da ih optužimo pred narodom, pa da se narod mimo njih za javne namještenike pobrine.

U svim kotarevima treba da se sazovu narodne skupštine, na kojima će javni namještenici iznijeti pred ciljei narod svoje jadu i nevolje i upozoriti narod na teške posljedice, ako ga javni namještenici ostave, prisiljeni bijedom svojim. Tu nema čekanja, Budimo iaki. Među nama nema mesta kukavicama. Podijimo svi pred narodni sud.

Jožef Zazula (Maribor):

Panem et circenses!

VII.

Prva polovica našega naslova je izčrpana. Odgovoriti in razmotrivati nam je na kratko še drugi del, namreč: *circenses*. Te besede pa ne mislimo doslovno, temveč v smislu današnjega življenja. Vsakdo si razdeli življenje v dva dela: v delo v poklicu in v delo v počitku s primerno zabavo, a ta je najboljša pri dobri knjigi. Čtivo naš zabava in uči, zato se tudi naro-

dova inteligenca sodi do njegovem slovstvu v zvezi z lepimi umetnostmi.

V stari Avstriji smo jaidikovali, da se ne moremo slovstveno dovoli prosto gibati in razmahnili smo komolce, ko je prišla Jugoslavija. Pa glej zlomka! Razne stavke in draginja papirja je razmah zalela in danes tičimo tam, kjer smo bili prej.

Pisec teh vrstic je nameraval jeseni 1919 poslati v tiskarno knjigo v velikosti dopisnice, 4—500 stranih, 1000 komadov: pri prvem podietju so mu napovedali 27 tisoč K, pri drugem (dogojno) 35000 K in pri tretjem 40.000 K. — Te številke so mu bile nekoliko preveč okrogle in povprašal je v Avstriji, kjer so mu hoteli natisniti knjigo za — 4 do 5000 K. Razni zadržki so zavlekli zadevo do Vel. noči 1920 in do tedaj je tudi v Avstriji poskočila cena na 45000 avstr. kron, približno na 20.000 jugoslovanskih: ker je pa naša cena tudi rastla, je bilo tudi letos spomladi med Avstrijo in nami razločka naimani 20000 K. Kako je danes, mi ni znano!

Iz tega spoznamo, da se nam je treba tudi te stvari resno poprijeti: ako odvzemamo ljudstvu tobak in alkohol, ako smo nekobiko dražje oblečeni, — se potrdi: odrekati ljudstvu duševno razvedrilo, pa pomeni nazadovanje.

Čemu tak razloček med obema državama?

Naiprei zato, ker ima Avstrija že docela vpeliano industrijo: v tiskarstvu nimaio samo faktorjev in stavcev, temveč izotavljajo tudi tisk, stroje, vliivajo črke in imajo dobro upeliane papirnice. — Nedavno smo imeli polo papirja po kroni, zdaj je že zdatno poskočila: nekemu trgovcu pa, ki je dobil papir iz Gradca in ga je prodajal nekaj ceneje, je očitala (!) Zagrebška tvrdka da cena ni primerna, ker jih v njih lastni tiskarni pola več stane. Seveda, pri nas se ta industrija šele vpeljuje, vprašanje pa je, ali bo ljudstvo čakalo na vpelivanje ali se bo obrnilo proti cenejšemu severju.

Tudi v tem in podrobnih primerih bi je država zamogla posredovati!

Dalje pa je kriva teh razmer prejšnja dvoina valuta v državi. Beograd (z dinariem) raste po prebivalstvu, kakor goba in ondi se plačuje blago kakor žafran, ker je potreba velika; med njim in nami pa dandanes ni več meje, in tako prehajajo visoke dinarske cene polagoma k nam, tembolji, ker beogradsko prebivalstvo naše cene lahko zmaguje. Končno je tudi 1:4 povzročilo, da se je doli pač prodajalo po dinariju kar je pri nas za 4 K, ne pa pri nas po 4 K kar stane v Beogradu dinar, temveč se jednači cena po vsej državi.

In kakor so se preobrile cene blaga so se preobrile cene plač. Marsikateri sezonski delavec ima na dan po 100 K; vprašam svoje kolege, koliko jih je s takim dohodkom? Malo, in kar jih je, morajo na odgovornih mestih svoj stotak drago zaslužiti z duševnim delom in resno odgovornostjo in ne z vilami, kladvom ali cencem v rokah.

Ponavljal bi torej le znano resnico in pogreval stare reči, ako bi trdil, da so duševni delavci v našem naslovu najbolj udarjeni, posebno ker se jim ne višajo samo cene kruha in obleke s stanovanjem, temveč gubijo tudi edino veselje,

ki so ga imeli: dobro čtivo.¹⁾ Razmere so pač take, da političen list še izhaja, za beletristiko pa je vedno holi trda!

In tudi tukaj je država, in edino država oni merodainik, ki more vpeljati razum tiskarske industrije tudi vse one podrobne tovarne, ki nam dajo med oddihom nekaj skromnega duševnega užitka. Glasba brez klavirjev nam usahne; nedolžen sport brez sredstev enako in kako je ž njimi in našimi instrumenti, vemo vsi!²⁾

Nismo torej brez namena napisali v uradniškem glasilu kratko razmotrivanje o *panem et circenses*, ker ga uprav inteligentni srednji stan najbolj občuti.

(Konec.)

Ivo Stožir umirovljen.

Iz vremena banovanja bana Tomljenovića poznato je, kako su glavni članovi središnjeg upravnog odbora Saveza javnih namještenika bili uapšeni i u zatvoru držani za vrijeme od 8. januara do 20. februara 1920. i to samo za to, jer su se založili za materijalne i moralne interese javnih namještenika. Vlast je htjela, da javni namještenici ostanu i nadalje njeime živine, koje ne smiju dati nikakova izražaja svom nezadovoljstvu, pa makar kako trojeli i stradali. Jednima zobi, drugima biš, to bijaše metoda crne uspomene tlačitelja našega naroda bana Khuena Hedervarija. Za Khuenova banovanja bijaahu činovnici u Hrvatskoj pravi bespravni robovi. Kao takovi trebali su ostati i nadalje i za vrijeme oslobodjenja narodnoga. Vlast je trebala i dalje s njima raspolagati u svoje političke svrhe. Činovnici međutim ne će, da ih ikoja politička stranka kao skupinu izrabljuje u svoje svrhe. Činovnici su svi patriotski raspoloženi, oni stoje svi u službi domovine svoje, te sve svoje telesne i duševne sile ulažu u korist nezimu kao nijedan drugi stališ u državi. Pa zar da za to oni nesmiju imati toliku državliansku slobodu kao drugi staleži? Zar za to moraju oni gladovati i stradavati? Zar za to moraju oni šutiti i nikakove zahtjeve ne stavljati? Javni namještenici ne će više da budu bezpravna bića. Oni će se boriti svim zakonitim sredstvima za opća čovječanska i za svoja državlianska prava, pa bilo to krivo ili pravo ovoj ili onoj političkoj stranci.

Kao u ono zloglasno Khuenovo doba ban Tomljenović je podmetnuo Savezu J. N. da je njegov pokret čisto politički, ne navedavši za to nijednog dokaza. Međutim uzrok progona bijaše taj, što Tomljenović, zadojen čistim Khuenovskim duhom nije nikako mogao podnesti, da činovnici — hrvatski činovnici! — dižu glave i pokazuju rogove, pa makar to

¹⁾ Te razmere pa vplivajo tudi na izdajo državnih zakonov in predpisov kakor na strokovne liste, ki jih nam manjka. Vsi živimo izolirani, kakor murni po luknjah, le politične paše je dovoli, po primerni ceni in vrednosti seveda!

²⁾ Dobro gosli so veljale 1918 300 K, dandanes 1800 K. Na glasovirje imamo carino, in cen, po katerih se prodajajo stare škatlice, niti ne povem.

baš bilo i za same materialne interese njihove. Stoga se je latio prostih absolutističkih sredstava i jednostavno proti slovu svakog zakona dao zatvoriti glavne članove odbora SJN, među kojima bijaše i sudbeni vijećnik Stožir.

Tim postupkom od strane državne vlasti g. Stožir bijaše tako indigniran, te je odlučio bio poći u mirovinu kao državni činovnik, te onda kao potpuno neovisan čovjek nastaviti borbu svim silama i sredstvima za materialno i moralno blagostanje svih javnih namještenika naše države bez ikakvog političkog strančarstva.

Mi se radujemo, da ćemo u g. Stožiru imati iskrenog borca za etičko oslobođenje i materialno obezbjeđenje svih javnih namještenika. U to ime želimo mu mnogo sreće i uspjeha!

Fr. Uršič (Ljubljana):

Učni tečaj za srbohrvaščino.

Šola se pričinja. Moralna dolžnost vsakega omikanega Slovenca, zlasti pa dolžnost vsakega slovenskega uradnika je, da se priuči v najkrajšem času srbohrvaščini. Ni treba, da bi se morali ukvarjati takoi tudi s cirilico. Te se naj uče oni, ki to znajo deloma še iz šole, in na oni, ki se zanimajo zanjo še posebej. Sčasoma izpodrine latinica brez dvoma cirilico, tako kakor je bilo to tudi pri pravoslavnih Romunih.

V Ljubljani so bili učni tečaji za srbohrvaščino že lani in predlanskim. Prvo leto so bili zelo dobro obiskovani, ker je bila navdušenost še velika, lani je bil obisk že slabejši. Letos je treba zamudno popraviti. Vsakdo si naj štete v svojo narodno dolžnost, da se nauči čim preje srbohrvaških slovniških oblik in pravopisa. Razumevanje knjig in časopisov mu ne ho delalo potem nobenih težav. Kot slovar za nam Slovincem neumljive besede bi služil za prvo rabo lahko »Hrvatski rječnik, ki ga je izdala Matica Hrvatska v Zagrebu v lani že v 3. izdaniu. G. dr. Ilešič izda še tekom tega leta »Vežbenico hrvatskosrbskega jezika«, ki bo prirejena za šole in tečaje, pa tudi za samouke, ter bo gotovo prav dobro služila. Knjiga je v rokopisu že dovršena in bo tiskana vsaj že o Božiču, če ne prej.

Tudi na deželi naj bi se uradniki zbrali v vsakem mestu ter otvorili tečaje. Vem, da je do malih izjem v vsakem kraju, kjer so uradi, eden ali drugi učiteljev že dovolj izvežban v srbohrvaščini in bi prevzel pouk, če ga naprosijo. Naše organizacije naj bi poskrbele, da bi vlada stroške za te tečaje, vsaj kar se tiče uradništva prevzela nase. Ni dvoma sicer, da bi bilo veliko učiteljev pripravljenih podučevati sborhvaščino, iz rodoljublja celo brezplačno; a kaj takega v današnjih razmerah ne smemo niti zahtevati. Vsak delavec je vreden svojega plačila. Srbohrvaščine pa se ne bomo učili toliko v privatnem interesu, ampak iz ozirov na našo službo, iz praktične potrebe in iz zavesti državnega edinstva.

Na ta način bi se je naučili uradniki lahko že tekom tekočega šolskega leta. Kar nas bo bolj vnetih bi se naučili potem tudi še cirilice. Vsak izmed nas bo vesel, ko bo videl, kako malo truda nas

je stalo učenje in kako velik uspeh se je dosegel v kratkem času na lahek način. Naj pridejo potem dopisi in vloge, knji in časopisi od katerekoli strani naše države, razumeli jih bomo brez vsake težave. Tedaj se bomo čutili res Jugoslovane in Jugoslaviča nam bo toliko ljubša in dražja.

VIDROVA:

Poštni odpravniki.

(Konec.)

Socijalno skrbstvo državni urad zoper verižnike, kie si?! —

Kdo si upa trditi, da ni bilo preje bolje! —

Vzemimo v roke poštni in brzojavni naredbenik št. 45 iz leta 1914! V niem se prepričamo, da nas je ravno ono mršavo ministrstvo, ki smo ga že tolikokrat prekleli, temeljem § 13 naredbe z dne 10. marca 1914 popolnoma izločilo iz odpravnikov neoficiantskega tečaja. Draginiske doklade so se določale vedno za poštno odpravnike vzporedno s poštними adiunkti, oficijanti in aspiranti. Zakaj se ni z nami tako postopalo sedaj pri odmeri draginiskih doklad? — Vprašamo, kakšni razlogi so diktirali ločitev poštinių odpravnikov oficijantskega značaja od nekvalificiranih poštinių odpravnikov in kakšni razlogi so diktirali ministrstvu, da je uvrstilo vse zgoraj našete poštno uslužbenice z ozirom na draginiske doklade v eno vrsto? Vprašamo, kaki razlogi so merodajni ministrstvu našega rodu naše krvi, da z nami sedaj ni tako postopalo pri odmeri draginiskih doklad?

Kdo si upa trditi, da se nam v tem oziru ni zgodila kruta krivica! In kdo je to zakrivil? — Brezdvomno dotičnik, ki je dal nasvete in pojasnila ministrskemu svetu pri sklepanju naredbe z dne 28. junija 1919. Brezdvomno dotični delegat, ki je zastopal poštno uradništvo iz Slovenije pri ministrstvu. Dotičnemu delegatu tudi ni bilo znano, da smo bili kvalificirani in ne kvalificirani poštni odpravniki vrščeni vedno paralelno s poštными oficijanti in aspiranti iz nevednosti ni zastavil svojega vpliva, da bi se nam priznalo vsaj to, kar se nam je vzporedno z drugimi priznalo že v bivši Avstro-Ogrski in kar se nam kakor tudi vsem drugim tovarišem na skrajno obupni materialni položaj priznati mora. Zakaj se nas ni uvrstilo, ako že ne spadamo v razpredel A, vsaj v razpredel B, člena 8. naredbe z dne 28. junija 1919, kamor so se vvrstili vsi drugi uslužbenci, kakor n. pr. sodni in davčni izterjevalci, sluge, policaji itd.?

Tedajni minister za pošto in brzojav gospod dr. E. Lukinič se o teh naših predpravicah, ki smo jih uživali kvalificirani odpravniki in drugi pri mačehi Avstriji, ni zadostno podučil: zato nam ni izposloval v sporazumu s finančnim ministrom v smislu člena 16 draginiske doklade po načelih naredbe z dne 28. junija 1919, kar so storili drugi ministri za svoje uslužbenice, dasi smo si to pravico s predizobrazbo in kvalifikacijo predvsem zaslužili in nam te pravice niti bivša Avstrija ni odrekla. Pozabljeni smo!

Poštna uprava, ki precizno funkcionira, je za vsakega posameznega državljanca kakor tudi za državo samo pravega življenjskega interesa. Ali si moremo danes ustvariti dobro in cvetočo trgovino

in obrt brez zanesljive poštne uprave? Ali more država izvesti brez zanesljivega in vsestransko izvežbanega poštneza osobia točno po mobilizacijskem načrtu splošno mobilizacijo, katere potek je za vojno, kakor so učile skušnje, lahko uspešnega značaja?

Vsega tega naši domovintvorci doma in tam doli v Beogradu počelo vedeti. Mesto, da bi si vzgojili dobro, vestno, vsestransko strokovno, naobraženo uradništvo, ga silijo v propast. O nobeni državni upravi ne čitamo dandanes po časopisu toliko pritožb, kakor ravno o poštni upravi. Človeka je že sram iti na cesto. Poštna uprava pa mesto, da bi nago, gladno in izmzgano svoje uradništvo oblekla in nasitila, da bi moglo voziti vedno preobloženi poštni voz, vihti nad njim svojo nagaiko kot cigan nad svojim lačnim konjem. O, javnost, bodi napram nam pravična in milostna! Obračunaj že pošteno enkrat z onimi, ki nas hočejo vse skupaj upropastiti!

Nikomur nečem delati krivice, nikogar napadati. Pribijem naj le še, da o vsem tem naše društvo in zveza poštinių organizacij molči. Ničesar se nam ne poroča o poteku pogajanj na poštнем kongresu v Beogradu in kakšen je bil izid pogajanj z ozirom na obupni položaj poštinių odpravnikov. Imamo glasilo »Naš Glas«, ki zastopa skupni interes javnih uslužbenec, nismo pa od 19. svečana 1920 čitali še nikakega poročila o delovanju našega društva in naše zaveze. Prišli ste na dan edino z impozantno okrožnico z dne 19. maja t. l. a njene zahteve se do danes še niti v eni točki niso uresničile. Nič strahu, nič tajnosti! Naj zve javnost o vašem delovanju, o vaših in naših upravičenih zahtevah! Naj javnost zve, da poštna uprava verži s svojim uradništvom, naj javnost zve, da poštna uprava pita predstoinike poštinių uradov III. razreda s 550 K na mesec, naj javnost zve, kaj se vam je vse obljubilo in vas obenem na račun bednikov pravinično potegnilo.

Ne bojte se! Mi smo z vami. Podpirali vas bomo z vsako mišico, z vsakim atomom svojim in radi bi poznali dotičnika, ki bi se osmelil skriviti las onemu, ki se bori na našem čelu za naše svete pravice. Pogum in v boji tovariši! Le v tem bo naš spas. Že skrajni čas je, da se poštni uradi brez izjeme podržavijo. To se je zgodilo že takoi po preobratu v vseh pokrajinah, iz Avstro-Ogrske nastalih državah. Tudi Srbija in Črna gora poznata le državne poštno urade; samo pri nas smo na slabšem nego smo bili. In to obžalujemo.

Resolucija, ki smo jo podali dne 11. januarja 1920 na ustanovnem občnem zboru, se mora do pičice spolniti.

Vi vsi, naša brača, naši poslanci in predstavniki, kie ste, da nas rešite iz sužništva v katerega so nas zaslužnili? Vi vsi tam doli v Beogradu, kie ste, da zastavite ves svoj znatni vpliv v to, da se nam poravna očitna krivica, da se nam nemudoma naknadno izplača draginiska doklada do 1. decembra 1919, katero nam hočejo zavladati, kakor je zavladal Judež Kristusove groše! Vi vsi naši predpostavljeni, kie ste, da operete madež, ki se je zadal s 550 K vašim stanovskim tovarišem in tovarišicam, da nas vzamete v zaščito proti izkoriščavantu in trpinčenju?!

Vi vsi, ki se jih tiče ta članek, vedite, da kjer kosi nesreča, kosi na široko. Ne nadoma podre dostikrat tudi one, ki so se čutili naivnejše in so stali ponosno in bahato v zavesti svoje moči!

Balkanizacija in njene perspektive.

Živimo v dobi razočaranja. Vsled ne-sposobnosti najvišjih vladnih funkcionarjev, vsled pasivnosti in lenobe naših takozvanih nar. predstavnikov, ki meri že na najbolj akutni štadij, padamo v vsakem oziru. Toda ne! Edino, kar v naši z vsemi naravnimi bogatstvi oblagodarjeni državi ne pada, so cene. Vsaka vera, vsako zaupanje do sedanje uprave iz-gineva in gine v širokih plasteh naroda, v krogih javnih nameščencev na se, sploh ne more nikakoli besedi merodajnih faktorjev več verovati. Nezaupanje vlada vsehovsod. Toda naši vladalci v svoji globosti prilivajo ognju vedno znova sve-žega olja. Kaj narod, kaj javni nameščenci kaj dobro funkcioniranje uprave, kaj za-dovolnost! Za to nimajo ni časa, ni spo-sobnosti ni volje.

Kot v velikem z narodom, se ponav-lja ista igra v malem pri reševanju raz-nih nerečnih vprašani javnih nameščencev. Zadnja napredovanja v carinski stroki, obelodaniena v »Služb. Nov.« štev. 180, 181 in 184, nam do kolega odkrivaio si-STEM, ki ga toli skrbno negujejo v cen-tralnih uradih. S strahom in s studom mora navdahniti vsakega javnega name-ščenca ta sistem. Pa se še dobe naivne-ži, ki jim je vsaka beograjska budalost višek modrosti in državne kreposti!

O neznosnih razmerah v carinski upravi se je že mnogo pisalo v tem li-stu in v raznih dnevnikih. Saj skoraj ni več lista, ki se ne bi obregnil ob ta prav-cati balkanski nestvor. Toda zdi se, da imajo v Beogradu gluha ušesa. Kakor je carinska uprava sama nekaj nedoimilive-ga, nemogočega v 20. stoletju, take ne-možnosti so na dnevnem redu pri re-ševanju osebnih vprašani carinskega uradništva. Zmožnost, sposobnost, služ-bena leta, strokovni izaiti, to je car. upra-vi nič ali pravzaprav ti je to »švabski«. Omenjene »Služb. Novine« prikazujejo car. uradništvu, česa ima pričakovati, hkratu pa so glasen memento vsem dru-gim uradniškim kategorijam, ki še niso bile čeležne balkanskega blagoslova.

Glasom citiranih »Služb. Nov.« je na-predovalo leno število šele pred 8-12 me-seci vstopivših car. uradnikov za carini-ke III. r. Mi jim privoščimo iz vsega srca ugodno napredovanje. To jih mora le bodriti k izpolnjevanju službenih dolž-nosti: le na ta način je možno doseči, da ima mlad uradnik veselje do službe in stroke. Opozoriti pa moramo pri tem na deistvo, ki daje povod še večji, dasi že doslej dovoli veliki nezadovolnosti med starejšim car. uradništvom. Mnogo je namreč car. uradnikov, katere so Sr-bijanci, po služb. letih doka mlajši. Že davno prekosili v napredovanju (činih). Bivši avstrogrški uradniki so ostali, da-si imajo 12-18 služb. let, dasi so morali 3 in več let služiti kot slabo plačani prak-tikanti, dasi so prebili strokovne izolite, dasi imajo dolgoletno prakso in podobno, no tej najnovejši obliavi napredovanj ve-činoma komaj za 1 čin, le nekateri za 2

čina pred mladimi, komaj vstopivšimi uradniki brez vsake prakse. To deistvo, ki govori cele knjige, moramo pribiti jav-no. Čemu se truditi, delati, ako vidimo, da je napredek odvisen edinole o siste-ma? Službena doba, praksa, kvalifikaci-ja itd. so nepotrebno žlo.

Ne glede na to, da je vse reševanje osebnih vprašani nezakonito, ker je v direktnem nasprotstvu s sklepom min. sveta z dne 11. marca 1919, je očitvidno, da tiči za vsem nezakonitim postopaniem sistem, ki mora ubiti starejšim slov. in hrv. carinarjem vsako veselje do službe. Vcenlja se jim s tem sistemom v glavo, da carina ni več polje, kjer bi morli še nadalje uporabljati svoje zmožnosti in strokovno naobrazbo. Ni več daleč čas, ko bo uradnik z 20-30 letno služb. dobo podreien mladeniču, ki je ko-maj vstopil v drž. službo. Lepa perspek-tiva za prihodnost!

Takozvana generalna direkcija carin je postala nekaka naddržava v državi. Ne briga se za prošnje uradnikov, ako niso trabanti vsemogočne radikalne kli-ke, stoba preko min. sklepov na dnevni red in dikтира svojo radikalno voljo vsej Jugoslaviji. Ni ga ministristva, ni ga pred-stavnika, ki bi hotel radikalno posvejtiti v ta Avgiiev hlev. Po »strokovniaških« faktorjih centralne uprave ter nienih za-starelih in že dolgo nerabnih navodilih se ubijajo promet, trgovina, in industrija, cene naraščajo in tožbe proti predpotop-nemu uradovanju se kopičijo. Toda vse to ne gane trnaste direkcije. Ali ni oblastva, ki bi hotelo nepristransko pre-iskati vzroke sedanje carinske mizerije, s katero so uradniki in stranke nad vse nezadovoljni? Ali se mora balkanizacija v vsej svoji nagoti presajati na naša zdrava slovenska tla? Opozorjamo na omilobo v carinskem hlevu, da ne bo pre-ozno. Kar se sedaj presaja na naša tla, je kuga, ki je ne bo izlahka iztrebiti.

Davčni izterjevalci.

Ze meseca septembra 1919 nam je obljubila Delegacija ministerstva financ v Ljubljani posre-dovati pri centralni vladi v Beogradu, da dobé pe-lerine brez izjeme vsi davčni izterjevalci že v zimskem času 1919/20. Ta obljuba nas je izredno razveselila in dozdevalo se nam je, da so nam naši merodajni činitelji blagohotno naklonjeni. Toda po solncu pride dež, tudi naše veselje se je spremenilo v prevaranje. Minulo je leto, a o ob-ljubljenih pelerinah ni sluha ne duha.

Prvega aprila tega leta nam je delegacija na-kazala v Ljubljani rešuturn za posamezne dere službene obleke; n. pr. za poletne hlače 120 K, za suknene hlače 150 K.

Kot siromaki in proletarci državnega usluž-benstva smo ta denar sprejeli z veseljem; toda delegacija nam je naslov tvrdke, pri kateri bi si za ta nakazani denar mogli označene predmete nabaviti, — zamlčala.

Eventualni izgovor, da nam vlada službene obleke ne more dati v naturi, je neutemeljen. Vlada ima uniforme za mnogobrojno vojaštvo in za orožništvo, ima jih tudi za nas. Bliža se de-ževna jesen, bliža se zima. Treba se bo podati v vnanjo službo, izvršiti mnogobrojne rubeže, a vladi je deveta briga, so li ti ubogi trpini davčni izterjevalci opremljeni s potrebno službeno obleko ali ne. Glavna stvar je, da pride fiskus do svojih sredstev.

Ali je vladi znano, kakšno je naše trpljenje v vnanji službi? Kmetstvo ljudstvo se je pričelo, plačevanju dohodninskega davka z vsemi silami

upirati; v mnogih slučajih se eksekucija radi močnega upora davkoplachevalcev prepreči in prisiljeni smo eksekucije izvrševati z močno orož-niško asistenco. Kmetje so nas pričeli sovražiti kot nikdar prej. Na polit. kmečkih shodih se šču-va proti nam, a pri vladi nimamo nikake za-ščite.

Iz predstoječega je razvidno, da naše vnanje službovanje ni zelo prijetno; nasprotno, za nas je ne samo strogo odgovorno in naporno, temveč tudi nevarno delo.

Mnogo vnanjega službovanja in nadlegovanje strank bi lahko izostalo, a po srednjeveškem ustroju zakona o dohodninskem davku je to ne-mogoče. Finančni strokovnjaki izvedli bi naj to-zadevni, sedanjemu času odgovarjajoči moderni zakon. Glede izvršilnega postopanja naj bi se iz-dal predpis, da se uvede šele po rešitvi predmet-nega priziva, slično po sedanjih, za sodišča ve-ljavnih izvršilnih predpisih.

V Hrvatski in Slavoniji so porezni ovrho-viditelji — (davčni izterjevalci) uradniki ter napre-dujejo v 9. činovni razred, a službo izvršujejo baš isto kot mi. Vsi, sedaj v nemško - avstrijski republiki službenoči tovariši, ki imajo 12 let do-vršene službe, so pomaknjeni v skupino E držav-nih uradnikov. Kaj pa je naša vlada za nas ko-ristnega storila? Do sedaj prav nič!

Pa naj vlada še trdi, da smo nezadovoljneži! Naše uradovanje pri davčnih uradih je mnogo-stransko. Dodeljena so nam dela, ki se ne tičejo našega faktučnega poklica. Izvršujemo dela, ka-tera po službenih predpisih pripadajo izključno je uradnikom. Tukaj vsa ta dela naštetih, je nemo-goče. Z malimi izjemami bodo vsi gospodje urad-niki pri davčnih uradih, ki naše uradovanje nad-zorujejo, lahko pričali, da se nas ne more sma-trati za državne nameščence zadnje vrste in da na vsak način zaslužimo iste službene pred-nosti, katere že uživajo sedaj naši tovariši v so-sedni pokrajini Hrvatski in Slavoniji.

Na podlagi utemeljenih dokazov usojamo si ministrstvo financ v Beogradu ter delegacijo mi-nistrstva financ v Ljubljani prav uljudno napro-shati, da se našim upravičenim zahtevam ustreže nemudoma.

Vestnik.

»Naš Glas« postane dvojček! Budući da se mnogi Hrvati i Srbi izgovarajo time, da ne či-taju »Naš Glas« za to, jer da ne razumiju dobro slovenski, da bi mogli bez posebnog preimijivanja i nagadjanja točno pogoditi cijeli smisao sloven-skih članaka, to smo odlučili u Zagrebu izdavati posebno hrvatsko - srpsko izdanje. »N. G.« Time ćemo izbiti svaki izgovor onima, koji vele, da će hrvatsko - srpsko izdanje rado pretplatiti i či-tati. Ime lista ostaje i nadalje »Naš Glas«, kao što ostane i slovenskom izdanju isto ime. Time že-limo dokumentirati jedinstvo naših zajedničkih težnja i jedinstveno i složno naše zajedničko djelovanje za isti cilj. Hrvatsko izdanje izlaziti će samo na 4 strane svakog tjedna 1 put i to sva-kog četvrdka. U provedbi ovog zaključka je naš novinski pododbor odmah drugi dan nakon ove sjednice sklopio povoljan ugovor sa ovdašnjom »Hrvatskom tiskarom, gdje je osigurano izlaženje hrvatskog dijela »N. G.« te će prvi broj izaći već dne 16. o. mj. — Zagrebski »Naš Glas« bo torej izhajal na 4 strane tedensko s hrvatsko-srpskim tekstom, ljubljanski »Naš Glas« pa ostane še na-dalje slovensko-srpsko-hrvatski kakor doslej ter bo izhajal čim največkrat na 8 straneh. Slovenci se ne izgovarjajo, da ne razumejo srbo-hrvasči-ne, tem manje, ker jim postaja čimdalje bolj po-trebna ter je dolžnost vsakogar, da se čim teme-ljiteje nauči jugoslovenskega državnega jezika. Seveda bo poslej ljubljanski »Naš Glas« po več-i ni slovenski; zato bo potrebovalo uredništvo še več slovenskega gradiva. Prosimo torej ponov-no vse naše organizacije, da nas z noticami in

kratkimi članki se pridneje zalagajo. Tajništva, poročajte redno! Vse slovenske organizacije pa pozivljamo: agitirajte za »Naš Glas«!

Uradniško vprašanje v min. svetu. Na inicijativu min. dr. V. Kukovca ter na energično posredovanje narod. predstavnika dr. D. Puca i. dr. se je min. svet dne 13. t. m. začel baviti s službeno pragmatiko in ureditvijo službenih prejemkov jav. nameščencev in vpokojencev. Ker je predložen načrt nepopoln, se je sklenilo 14. t. m., da je pričeto akcija za izenačenje pragmatik in prejemkov nadaljevati ter rešitev čim bolj pospešiti. Ker je materijalni položaj nevzdržen, je min. svet sklenil, da se zvišajo draginjske doklade po krajevnih draginj. razmerah nemudoma — ter da se dajo urad. gospodar. zadržani na razpolago obratne glavnice. Pristop v zadruge pa bo poslej za jav. nameščence obvezen. Kdor ne bi pristopil ne dobi draginj. doklade. V pokritje troškov za zvišanje draginjskih doklad se uvede posebne davke. Komisija ministrov: dr. Kukovec, dr. Kovačević in dr. Marković, ima sklepe takoj izvršiti. Prvo sejo je imela ta komisija v sredo ter so bili nanjo pozvani zastopniki uradništva. Fin. ministrstvo zračuni finan. efekt predlagane reforme prejemkov jav. nameščencev in vpokojencev ter zaprosi Nar. predstavništvo za pooblastilo uveljavljanja. Dr. Pestotnik in tovariši poganjajo rešitev zadeve. Tako poročajo ljubljanski dnevnik.

Osrednja zveza javnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani je imela v soboto, 11. t. m. sejo širšega odbora. Udeležba je bila izredno velika. Stavljeni predlog, da naj se skliče izredni občni zbor zaradi izvolitve novega odbora in razpravljanja o event. stavki, je bil v smislu zvezinih pravil odklonjen, ker ni bil podpisan najmanj po 1/3 včlanjenih društev, nego ga je stavilo le eno društvo z menda 11 člani. Sklenilo se je z ozirom na brzojavko g. ministra dr. V. Kukovca in z ozirom na poročila iz Beograda počakati rešitve službene pragmatike, ki se resno obeta za najbližjo dobo. Za slučaj, da se ta obet zopet ne izpolni, pa pričakuje predsedstvo Osred. zveze predlogov včlanjenih društev. Predsedstvo izvršuje in izvrši tudi v bodoče le sklepe širšega odbora, za katere prevzame soodgovornost vsa Osrednja zveza. Raznim gg. ministrom, vsem slovenskim političnim klubom Narodnega predstavništva in posameznim parlamentarcem je poslalo predsedstvo Osrednje zveze brzojavne prošnje, naj pospešijo rešitev službene pragmatike.

Društvo sodno-pisarniških in zemljiškoknjižnih uradnikov je predložilo dne 2. septembra 1920 na vsa merodajna mesta, osebno pa gospodu poverjeniku za pravosodje dr. Žerjavu, obširno spomenico, v kateri zahteva: 1. imenovanje nad 6 let v XI. činovnem razredu nahajajočih se kanclistov oficijalom, 2. odpravo titulature »začasnih« oficijalov in kanclist, ter memovanje vseh teh ad personam, 3. vračunanje najmanj 4 let bivšim certifikatistom v napredovanje, 4. novo sistemiziranje 20 mest višjih pisarniških oficijalov, 5. sprememba oficijantske naredbe z dne 14. marca 1919 v toliko, da se v bodoče za imenovanje zahteva položitev obeh izpitov ter 6. da se v bodoče za sprejem v sodno pisarniško službo zahteva kot predpogoj dovršena srednja šola.

Iz društva b. h. finans. straže. Pošto smo se uvjerali, da veliki broj članova ne čita list »Naš Glas«, jer onaj jedan priposlani broj na svaki odeljak nijesu svi članovi ni čitali, pa im nije ni poznato, da je »Naš Glas« i naše glasilo za sporazum, to smo nedavno posebnim dopisom obavestili sve članove o sadanjoj fazi našeg pitanja i pozvali ih, da predplate i čitaju list. Nemoguća je organizacija bez sporazuma putem glasila. Ponovno dakle i ovim putem apelujemo na sve naše starišine odeljaka i upravitelje sreske, da upozore članove društva, da »Naš Glas« predplate i čitaju. — Dne 5. septembra 1920. za vreme svog

boravka u Sarajevu — primio je ministar finansija, gospodin Kosta Stojanović, izsalanstvo našeg društva (Konečny Plaček, Krošnjar i Lalović), koje je izsalanstvo ministra pozdravilo i u savezu sa akcijom našeg saveza od mjeseca junaag. zamolilo, da se pospeši izdanje »Uredbe o organizaciji finans. kontrole u Kraljevstvu«, jer je to pitanje vitalno za državu i naš stalež. O. ministar primio je naš akt i rekao, da je on tačno upućen u celu stvar i da je već na našu molbu od juna tg. izdao shodna naredjenja, odnoseća se na organizaciju finans. kontrole i njezinu funkciju. U kratkom vremenu biti će stvar uredjena. — Ustanovili smo, da su neki naši dopisi, namjenjeni društvu, dospeli u nepozvane ruke. Stoga molimo, da se od sada svi dopisi šalju na ovu adresu: Društvu b. h. finans. straže na ruke zamjenika predsjednika g. Ivana Ozora u Sarajevu (Finansijska palača). J. K.

Sa skupštine činovnika i javnih namještenika u Banjoj Luci. Na skupštini činovnika i javnih namještenika u Banjoj Luci, održanoj dana 28. avgusta 1920, primljena je ova rezolucija: Činovnici i javni namještenici Banje Luke na današnjoj skupštini izjavljuju se solidarni s rezolucijom javnih namještenika, primljenoj nedavno u Ljubljani i Zagrebu i pozivlju činovničko društvo u Sarajevu, da je u ime činovnika i javnih namještenika Bosne i Hercegovine istoj priključi.

Tučnjava pred stanarinskim uredom u Zagrebu. Budući da je šef stanarinskog ureda z. Mrzaz silno zaokupljen svak dan strankama tako, da ne dospje sa svima govoriti, koji bi rado s njime govorili, to je — ne znamo, koji mudrac — odredio, da se imadu strankama dijeliti numerirane cedulje i to svak dan tačno samo 60. Tko nema numerirane cedulje, taj ne može u audijenciju. Sad se zbivaju ovakovi prizori: U torak 31. VIII. dijelio je takove cedulje stražar u pol 8. u jutro u prvom katu. Navala je bila tako grozna na toga stražara, da je bio u opasnosti života. Jednoj su gospodji zdrobili šešir. U četvrtak dne 2. IX. skupilo se preko 60 ljudi opet u prvom katu oko pol 8. Nu cedulje se ne dijete. Svi čekaju do 8. sati, a cedulja još nema. Na jednom poviče netko: Dolje u prizemlju se cedulje dijele. Svi polete kao pomamni, da se kuća tresla dolje u prizemlje. Došavši dolje — cedulja nema. Svi čekaju i opet čekaju. Na to reče netko: Kaj ste zišli dole, jer se gore cedule delju. Svi se počeše gurati i trčati opet gore u prvi kat. Svaki se bojava, da ne zakasni. Opet su na to gore čekali. U to dodje iz prizemlja jedna žena gore i kaže: »Evo, ja već imam cedulu, dole se delju!« Sada je nastala vriska, krika i vika, užasno guranje. Jedna žena je kleknula, digla ruke u vis i plačući vikala: »Jao, dajte meni cedulu!« a drugi su je gazili nemilosrdno, bojeći se, da će ostati bez cedulje! Pitamo mi sada: jeli to europski? Što će reći stranci, kada vide, kako se ovdje općinstvo omalovažuje i kako se s njime sgraju i titraju. Zar nema drugoga načina za određivanje stranaka za stanarinski ured? Koji ne će da se tu ku i guraju, ti ne će na taj način nikada biti tako sretni i dobiti onu nesretnu cedulu. Zar ne bi bilo mnogo jednostavnije, da se ove stranke upiše u knjigu kakovu onim redom, kojim se prijave i onda tim redom budu opet primljene u audijenciju? Onda bar svatko znade, da će ipak jedanput sigurno na red doći. To je naš savjet u najboljoj namjeri. U svom ogorčenju ljudi sa stiskali šake i tako strašne anarhistične izjave davali, da ih ne možemo ovdje ponoviti, ali smo si ih zabilježili, jer su za stanovite eventualne događaje vrlo poučne.

Činovnici i stanbeno pitanje u Zagrebu. Kraj ostalih nevolja biju i stanbene nekrilike mnoge činovnike u Zagrebu. Ima ih, koji se sakrivaju no tavanima, po podrumima i koje kuda. Niti imadu zraka

pravoga, ni svjetla. Sva moljakanja njihova, da im se pomogne i nadje makar kakav stan, nišu ništa koristila. Nu nepravda, gadna nepravda je ono, što se je desilo mj. svibnja t. g. Za neke činovnike išlo je po gradu posebno povjerenstvo, sastavljeno od naših drugova, koji već mjeseci sami čekaju na stan, tražiti stanove. To povjerenstvo pronašlo je nekoje stanove i računalo za sigurno, da će te stanove dobiti oni činovnici, za koje ih je tražilo. Kad je to došlo u ruke onima, koji odlučuju, nijedan od onih stanova nije dobio činovnik, nego opet razni drugi interesi. a činovnici moraju i dalje boraviti u svojim dupljama, dočim se mnogi beskorisni članovi društva šopire u prostranim stanovima. Mi znamo, da je teško svakomu ugoditi, ali stojimo na tom stanovištu, da su činovnici najpotrebniji, najkorisniji i najpožrtvovniji ljudi države, pa da njima u prvom redu pripada pravo na stan, a onda tek kojekakovim pridošlicama.

Dvije operacije. U isti dan su umrla u bolnici dva čovjeka od neizlječljive bolesti u crijevima. Slučaj je bio tako interesantan, da su liječnici odlučili rasporeti obojici trbuhe i tačno pregledati uzroke bolesti i smrti. Kad su prvome — debelomu — otvorili trbuh, začepiše si nosove. Crijevo je bilo puno, naduveno. Bilo je tu neprobavljenih šnicla, pašteta, čokolade, šampanjca. Liječnički pronalaz je glasio: Smrt je uslijedila. jer je izlazni kanal iz tijela bio premalan, da propušta tolike količine djubra. Kada rasporeše onoga drugoga — mršavoga — ne moguše pravo, da mu crijeva pronadju. Sve bijaše prazno. Liječnički pronalaz je glasio: Uslijed preoskudnog dovodjenja hrane i uslijed besposlenosti svoje sraslo se je odvodno crijevo tako, te nije bilo kadro više uopće funkcionirati. Onaj prvi — debeljko, bijaše — ministar! Onaj drugi — suhi, bijaše — činovnik VIII. činov. razreda.

Da li je poskupljenje opravdano? Mnoge novine su već u naprijed javljale, da će roba poskupljivati, ako poskupit željeznica za 100%. Ta nagoviještanja su bila tržovački proračunana u korist trgovaca, a na štetu radnika i činovnika. Da vidimo sada, u koliko je opravdano poskupljenje. Troškovi željeznički za brašno poskupili su najviše za 50 filira i kg, a trgovci u mnogim mjestima poskupiše za 4 krunice po kilogramu. Takav isti razmjer poskupljenja vidimo onda kod svih ostalih živežnih namirnica. Trgovac dakle zadovoljan sa svojim dosadanjim dobitkom, dodavši faktučnu poskupicu željezničku, već izrabljuje svaku priliku, koja mu se pruža za njegovo lihvarjenje. Posve neopravdano je bačena u svijet lozinka sve mora poskupiti i radi željeznice. Uslijed poskupljenja željeznice ne bi trebala ni jedna vrst robe poskupiti za više od 5% dosadanje cijene, a kad tamo sve poskupljuje za 30 do 40 procenata, a sve u korist trgovaca. Tu moraju državne oblasti naći puta i sredstava, da se tomu na put stane. Činovnici i radnici ne mogu to više mirno gledati, jer i oni imaju pravo na život kao i trgovci.

Društvo Dalmatinske financijske straže u Splitu je naročilo za pri njem včlanene odjele 79 izvodov. »Našega Glasa« za en četrt leta. Požurilo se je, pravi, »da dodje u susvet svojima članovima naročivši jim »Naš Glas«, v koji možem sve javljati, da imademo neki međusobni svoj Zeleti je, da bi tudi druga društva delala enako.

Komunisti in javni nameščenci. Po Ljubljani se je govorilo, da se 12. t. m. začne splošni štrajk železničarjev, poštne službenice in vseh javnih nameščencev. Res je, da so skušali razni elementi zlorabiti bedo javnih nameščencev in železničarjev ter pridobiti zlasti nižje službenice za radikalno postopanje. Pri ogromni večini niso našli poslušnosti ter se ni o štrajku niti razpravljalo. Vendar so komunisti pohlepno pograbili neresnične vesti o takem štrajku ter so za soboto večer ob 7. sklica pred Mestni dom javen shod. Bil je zelo pičto obiskan. Sprejeta resolucija se glasi: »Dne 11. septembra 1920 na javnem železničarskem shodu zbrani udeleženci, po številu 1000, pozdravljajo z odkritim navdušenjem prvi pojav revolucionarnega značaja, katerega se poslužujejo slovenski javni nameščenci v dosego svojih upravičenih zahtev po izboljšanju svojega gornjega položaja. Ta pojav pozdravljajo s tem večjim zadoščenjem, ker so ravno te kategorije službenice železničarjem najbližje, imajo torej slednji največji interes na tem pokretu. Z obžalovanjem pa konstatirajo, da javni nameščenci svojega gibanja niso tako pripravili, da bi bilo od istega pričakovati vsaj delnih uspehov in to zato, ker organizacije javnih nameščencev v splošnem nimajo značaja bojovnih organizacij in ne stoje na razrednem stališču in nimajo nikakršnih vezi in stikov z ostalimi na razrednem stališču stoječimi organizacijami, ki so združene v centralni delavski strokovni komisiji v Beogradu. Priporočajo torej vsem tovarišem v javnih službah, da nedostatke v svojih organizacijah odpravijo, da se postavijo na strogo razredno stališče in da zahtevajo od svojih vodstev, da se priključijo splošnemu pokretu jugoslovanskega proletarijata. Uvažuje, da bodo javni nameščenci ta bratski nasvet vpoštevali in ga čimpreje uresničili, se zavežejo zbrani, da jih bodo v takem slučaju odločno in povsod podpirali, ker smatrajo javne nameščence kot del tistega velikega telesa, ki se bori za osvoboditev proletarijata celega sveta izpod kapitalističnega jarma. Živela mednarodna solidarnost! Živela tretja internacionala!»

Nazaj?

Naročnik izven Slovenije nam piše: Z razočaranjem sem prejel 36. štev. »Našega Glasa«. Zakaj? Ker mesto povečanja in napredovanja našega edinega glasila sem doživel z izdajo 36. štev. velik korak nazaj. Večina javnih nameščencev niti najmanj ne pozna velikanskega pomena strokovne organizacije in važnosti lastnega glasila. Ako se homo javni nameščenci tako »zavedajo« se nadalje, potem se nam godi povsem prav. Pri taki zaspanosti, malomarnosti in kolebanju jih zaslužimo kvečjemu še 25 po hrbtu, kadar se bomo zopet osmelili v svoji bedi in brezupnosti povzdigniti svoj glas. Če sami zase ne bomo delali in žrtvovati, kdo naj dela in se žrtvuje za nas? Pa še ta megalomanija, da smo kot prosvitljenci »cvet naroda«, da smo »kulturonosci« in vrag vedli, kaj vse si še domišljujemo, ker smo trgali hlače po srednjih in visokih šolah ter staršem takorekoč kradli novce iz žepa in hrano od ust, da smo končno dosegli uvrstitve med najnižji in najbednejši proletarijat. Pač pametneje bi bilo, da so nas pustili, naj ostanemo navadni težaki, ker bi bili danes vsekakor bolje situirani. Vendar to ni krivda naših roditeljev! Sedanjega položaja smo krivi sami, ker kot inteligenca, ki kateri se hočemo prištevati, nismo zmožni tega, kar dela vsak težak: da se oklene svoje organizacije. Vzemimo si za vzgled katerokoli stroko manualnih delavcev! Od navadnega težaka pa do najboljšega mehanika je vse organizirano, vse se zaveda in izpolnjuje stanovske dolžnosti v vsakem oziru. Koliko listov, dnevnikov, tednikov in revij imajo delavci; mi pa še tednika ne moremo vzdrževati? Duševni proletarci se moremo le izdaleka primerjati z delavci. V naših vrstah

se vse preveč govori, kritikuje in zabavlja, toda dela in resnega strokovnega dela se skoraj vsakdo boji; vsakdo bi rad zajemal le iz polne sklede, ne pomisli pa, da si jo je treba s trdim, složnim in vztrajnim bojem priboriti. Zadnja številka »Našega Glasa« prav jasno prikazuje našo sliko. Ako se sedanje neznosne prilike ne odpravijo, potem nam ni pomoči, potem se nam zgodi prav, če bomo poleg stradanja še bosji in nagji. Dokler bomo tako malomarni v naših stanovskih zadevah, bodo v polni meri zaslužimo. Pri sedanjosti naši beračiji in stradanju je smešno baharjenje z višjo izobrazbo in državotvornostjo! Večina javnih nameščencev je nezavedna, topa suženjska tolpa, ki se ji delavstvo upravičeno roga. Ne nazaj, naprej nam bodi kažipot! Skrajni čas je, da se zbudimo iz naše letargije! Bliža se dvanajsta ura! Dosedanje bridke skušnje so nam dovolj jasno pokazale, da smemo le tedaj pričakovati boljše prihodnosti, da si bomo pomagali iz sedanjosti mizerije le z lastnim delom in trudom, ki naj se osredotočuje v naših stanovskih organizacijah in v Osrednji zvezi!

Umirovljenici. (Dopis.) Kod konačne redakcije zakonske osnove o uredjenju osebnih odnosov i beriva javnih namještenika trebalo bi obzir uzeti i na onaj dio javnih namještenika, koji je umirovljen, a ipak aktivno služi! To su namne umirovljenici, koji su temeljem § 32. mirovinskog zakona od godine 1914. pozvani na aktivno službovanje te danas vrše aktivnu službu. Temeljem gore spomenutog paragrafa imadu se smatrati u smislu mirovinskog zakona kao da su aktivni, dakle imade im se svojedobno nova mirovina doznačiti po sustavu i iznosima beriva, koja će u krijeposti biti, kad podju ponovno u mir. Nije ali time njima osigurano, da im se donešenjem uvodno spomenutog novog zakona dadu iste pogodnosti glede uvrštenja u nove činovne i plaćevne razrede kao i ostalim aktivnim činovnicima (namještenicima). Trebalo bi stoga s jedne strane za to, da ne bude kod tumačenja ustanova novog zakona u tom pogledu dvojbe, a s druge strane, da se i ovom dielu aktivno služećeg činovništva priznaju zaslužena prava na sve pogodnosti ostalog aktivnog činovništva, — da se umetne u osnovu slijedeća ustanova: Oni tečajem rata ili kasneje na aktivno službovanje temeljem § 32. mirovinskog zakona od godine 1914. pozvanj umirovljeni zemaljski namještenici, koji se onim danom, kad stupi ovaj zakon na snagu, nalaze u aktivnoj službi, — imadu se u pogledu ovog zakona smatrati kao i svi ostali aktivni namještenici, te se glede njihove razredbe u pojedine plaćevne stepene i klase imadu sve ustanove ovog zakona uporabiti kao i na ostale aktivne namještenike. Ti umirovljenici pozvani su na aktivno službovanje za to, da izpune praznine nastale ratom te služe požrtvovno domovini napregućem svih svojih duševnih i tjelesnih sila, pak se mora i na njih iz razloga pravičnosti uzeti obzir bez razlike bivših stalno ili privremeno umirovljenih.

Avstrijski nemški državni nameščenci grože. »Allgemeine Beamten Zeitung« na Dunaju je prinesla v zadnji številki uvodnik, ki je obupen krik v bedi tonečih nem. avstrij. jav. nameščencev. Godi se jim prav tako, če ne še slabše, kot jugoslovenskim. Zato je prikipele njih obupe do vrhunca. Kakor bi čitali teremijade v »Našem Glasu«, se nam zdi, ko čitamo ta nemški članek: iste tožbe, isti protesti, iste grožnje, celo iste besede. Naj navedemo v originalu vsaj par odstavkov tega članka, da vidite, kako se godi kolegom v Avstriji! Viktor Schidl piše: Wir lehnen es ab, nur mit der theoretischen Anerkennung unserer Leistungen abgesehen zu werden; wir lehnen es ab, daß auf unsere Kosten ein Staat von Schiebern und bäuerlichen Lebensmittel-

wucherern erhalten wird. Alle haben sie in und nach diesem Kriege verdient. Die Staatsangestellten allein sind Bettler geworden. Unsere Wäsche, unsere paar Schmuck- und Wertgegenstände sind in die Hände der Bauern übergegangen. Wir darben Jahre hindurch. Wir tragen die letzten Fetzen am Leibe und die anderen haben nur die eine Sorge: Wie sie sich bei der Vermögensabgabe und beim Steuerbekenntnis am besten drücken können. Unser Leben ist zerstört, unsere Hoffnungen sind in nichts zerronnen. Aber so viel Kraft und Energie wollen und müssen wir uns noch erhalten, daß wir nicht tatenlos unserem sicheren Untergange entgegengehen. Das Maß unseres Elends wird und muß in unseren Forderungen zum Ausdruck kommen. Uns schreckt der Vorwurf der Demagogie nicht, so lange wir uns dessen voll bewußt sind, daß auch die Erfüllung unserer Forderungen noch lange nicht, auch nur annähernd, Verhältnisse schafft, wie sie schon vor dem Kriege von uns als kaum erträglich empfunden wurden. Wir kämpfen nicht allein für uns. Wir sind, wie der Vorsitzende im Kabinettsrate Staatssekretär Dr. Mavr betont, die einzige Stütze dieses Staates. Wir kämpfen für die Erhaltung der Reinheit der Verwaltung und damit für eine wirklich demokratische Verwaltung, die ohne Ansehen der Person nur von den Grundsätzen des Gesetzes und des Rechtes geleitet ist. Diese Überzeugung lebt in uns so stark, daß wir daraus auch die Berechtigung der schärfsten Kampfmittel ableiten. Der Interessengegensatz des Ausbeuters und des Ausgebeuteten wird, wenn es nicht gelingt, ihn durch ein Übereinkommen auszugleichen, durch das Recht des Stärkeren entschieden werden. Es ist möglich, daß, wenn dieses Recht angerufen wird, wir unterliegen. Trotzdem scheuen wir, wenn es sein muß, vor dem Letzten nicht zurück. Denn das eine ist gewiß: Die bisherigen Methoden der Angestelltenpolitik bedeuten auch nichts anderes als ein langsames Sterben. Die Bescheidenheit der Staatsangestellten ist sprichwörtlich. Sie wird aber kaum an den Gehorsam des braven Jesuiten herantreiben, der am Sterbebette seinen geistlichen Vorgesetzten um die Erlaubnis bat, sterben zu dürfen.

Izredni občni zbor

„Samopomoči“

gosp. zadruga javnih nam. in vpok. r. z. z. o. z.

v Brežicah

se vrši

v soboto, 25. septembra 1920 ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma v Brežicah s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo posameznih odbornikov.
2. Volitev novih odbornikov.
3. Slučajnosti.

Drogerija „ADRIJA“
Fotomanufaktura
Parfumerija
 22-3
B. Čvančara
 Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Prva ugoslovanska zlatarska delavnica
Alojzij Fuchs — Šelenburgova ul. 6.
 Kupujem staro **zlato in srebro**
 po najvišjih cenah, priporočam veliko
 zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljan-
 tov itd. — Vsa popravila in nova dale
 se izvršujejo v lastni delavnici točno
 in solidno. — Kupujem staro zlato in
 srebro, istotako briljante in diamante.
 20-3

Priporočam se tvrdka 4-6
Jos. Petelinc
 trgovina z galanterijskim in mod-
 nim blagom, zaloga šivalnih stro-
 jev in njih posameznih delov.
 Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

Drogerija „I. C. Kotar,“
Ljubljana,
Wolfova ul. 3.
 3-6
Fotomanufaktura

Prečitajte v svojo korist

Vzajemna posojilnica r. z. z. o. z.
 v Ljubljani, preje Vzajemno podporno dru-
 štvo, opozarja javne uslužbenke in posest-
 nike, ki imajo dolgove v Avstriji, da si
 lahko s takojšnjo poravnavo tega dolga
 za dobro polovico zmanjšajo svoj dolg,
 ker je kurz avstr. krone sedaj še nizek.
 Vse transakcije izvede zadruga sama in
 sicer le proti povrnitvi faktičnih stroškov.
 Zadruga je soliden denarni zavod;
 posojila na posestvo po 5 1/2 %, na osebni
 kredit po 6 %, mala mesečna odplačila.
 Zahtevajte prospekt!
 Hranilne vloge se obrestujejo po 4 %.

Kavarna „Central“
 19-3
 se priporoča za mnogo-
 brojen obisk. Pristna kava,
 cena in solidna postrežba.
Stefan Miholič, kavarnar.
 Ljubljana - - Sv. Petra nasip.

A. Mihelič, Ljubljana
 Šelenburgova ulica 1.
 15-3
 Trgovina s ščetinastimi iz-
 delki. Galanterija in par-
 fumerija. Edina zaloga
 jugostovanskih
K V A R T
 k a k o r
 tarok,
 marijaš, whist,, primorka.

Modni salon
Stuchly - Maške
LJUBLJANA,
 Zidovska ul. 3, Dvorski trg 1.
 Priporočamo veliko izbiro najnovejših **svilenih klo-
 bukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.**
 Popravila točno in cenovno. **Žalni klobuki ved-
 no v zalogi.**

TAMPILJE
Anton Černe
 GRAVEUR
 izdelovalci kavič. stampilj
 Ljubljana, Dvorni trg št. 1
 17-3

BARVA ■■■ KEMIČNO ■■■ ČISTI
 vsakovrstno blago, obleko 18-3
PERE domače perilo (pošilja po isto SVETLOLIKA ovratnike, zapest-
 na dom) nice in srajce 11
Tovarna JOS. REICH
 Poljanski nasip 4. **LJUBLJANA,** Podružnica Šelenburgova ulica 3.
 Podružnice: **MARIBOR — NOVO MESTO**

VELIKA Na debelo! Na drobno! BOGATA
ZALOGA :: : Solidne cene! : :: **IZBIRA**
 manufakturnega **LASTNI MODNI ATELJE.** OBLEK lastnega
 ter inozemskega Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d. izdelka po naj-
 modnega blaga. **PRAVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA** novejšem kroju.
 8-5
SCHWAB & BIZJAK
 LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavar. no.

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji
R. RANZINGER
 Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana
 Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzo-
 vozni in tovorni nabiralni promet iz in v Avstrijo.
 Zacinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva.
 Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo.
 Brzjavni: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60